Porto opłacono ryczałtem

Ч. 31 (414). Неділя, дня 31. липня 1927. Рік IX.

Адреса Редакції і Адміністрації „Український Голос“ Перемишль, Побереже ч. 1.

Конто П. К. О. в Варшаві № 142.807. передплата в краю виносить **10 зол.** річно, **5·50 зол.** піврічно, **3 зол.** чвертьрічно. В Чехії квартально 18 ч. к. (передплату в Чехословаччини складати на конто Адм. „Укр. Голосу“ в Zivnostenska Banka v Praze). Для Франції 60 фр. річно, для Америки 2½ дол. річно.

Ціна прим. 25 с.

Редактор приймає щодня від год. 1½—2½. рукописів Редакція не звертає. неоплачених писем не приймається.

УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС

політично-економічний орган.

За всеукраїнську політику!

(З нагоди останніх подій на В. Україні).

Вісти з Великої України:

„В Харкові одержано звідомлення команди XVII корпуса з Винниці, що в районі округів винницького, гайсинського і могилівського появилися селянські повстанчі відділи. Повстанці мають добрий військовий провід і до цеї пори частинам червоної армії, які вислано проти них, не вдалося виловити їх. В своїй тактиці повстанці нагадують тактику Махна. На випадок зустрічі з більшими військовими силами, повстанці розбігаються по селах, робляться невидимими. Місцеве населення піддержує їх і явно їм співчуває. Вистане, щоби відділи червоної армії віддалилися, повстанці появляються знову, тероризують низчі радянські власти і винищують комуністів“.

Таку вістку подала перед тижнем берлінська преса. А останні дні принесли:

„На Україні виконано 92 замахи, в цьому 77 на большевицьких достойників“... Протягом трьох днів розстріляно 120 „контреволюціонерів“...

„На Україні панує терор, який нагадує роки 1919 і 1920“...

Значить, на Україні розпочався новий зрив боротьби з большевизмом. На ділі ця боротьба ніколи й неприпинювалася. Тільки через пару літ не прибирала вона таких острих форм. Уступки большевиків на культурному полі спричинили були певне завішення оружжа між українським селом і комуністичною сектою, яка має в своїх руках владу. Та про повне примирення з большевизмом як таким не могло бути й мови. Большевикам здавалося, що при помочі уступок на культурному полі вони зможуть осідлати українську стихію. Міжтим ця стихія стала домагатися щораз нових уступок, зачала перевалюватися понад голови комуністичної секти. Національна стихія зачала продиратися й до нутра комуністичної партії. Большевики затрівожилися. На приказ Москви поскидано з відповідальних становищ тих комуністів, які тішилися довірям широких кол громадянства, яких саме тому й висунено на ці становища для зєднання собі прихильности тогож громадянства. Їх большевики — Москалі підозрівали в „неблаґонадьожности“ у відношенню до Москви, в „шовінізмі“. Тому усунено їх як скритих націоналістів, а на їх місце поставлено беззастережних служак Москви. Тут і причина нового стихійного протибольшевицького відруху на Україні.

Хоча не має сумніву, що до цеї протибольшевицької акції на Україні причинився теж погром закордонної політики большевиків. Люде, побачили, що світ кпить собі з большевиків, що дає їм поличину одну за одною. Побачили, що пролетаріят в европейських державах відвернувся від большевиків, що большевикам не вдається роздути світового пожару, що анґльосаський світ мобілізує опінію культурних народів для повного осамітнення большевиків.

Дальше люде побачили, як большевицька господарка заломлюється внутрі, як большевики опиняються в примусовому положенню вертати до старих форм господарки. І виринуло питання: на щож стільки населення вимордовано (до 1923 року розстріляли большевики з поміж самих селян 815.000 людей, а з поміж робітництва 192 355) А з окрема на Україні спазм обурення викликали: боротьба з церквою, жидівська кольонізація, висмоктування матеріяльних засобів України на революційну роботу в Китаю, на страйк вуглекопів в Англії Вкінці надоїло духове поневолення з боку Москви. І ось український вулькан зачав знову ділати. На Україні знову кипить. Чи ми маємо радіти цим чи смутитися? Український націоналіст може тільки радіти цими проявами активної боротьби за повну незалежність України. В цій боротьбі падуть жертви, одначе в ній сталиться могутня сила, яка скорше чи пізніще мусить побідити. І на неї, на отсю молоду, повну життя українську стихію мусить орієнтуватися західно-український національний табор. Його завданням: відповідно пристосуватися до цеї боротьби, що йде на Великій Україні. Українську справу ми мусимо ставити перед світом в цілій її ширині. Національний табор цілої України, без огляду на кордони, мусить вести тільки одну, загально-українську політику. Розуміється, це не значить, що ми собі бажаємо походу чужинецьких полків на Україну. Ні! Ми є тої думки, що український народ власними силами зуміє впоратися з ворогами Української Держави, без чужинецьких полків. Тільки про одно не сміємо забувати: про добру опінію в світі. На большевиках маємо відстрашаючий приклад, що світової опінії не можна легковажити. А з другого боку на Чехах маємо добрий приклад, яку користь може принести добре імя в світі.

Відношення світа до нас залежне від сили українського національного табору на всіх просторах українських земель. Тому наше основне завдання: скріплювати наші позиції на всіх царинах національного життя, зміцнювати нашу єдність, гартувати нашу волю. Ніхто нам держави не збудує крім нас самих. Тому виховуймо державно творчі сили. Виховуймо їх в боротьбі, впертій і послідовній, з займанцями українських земель. Виховуймо їх так, як це робили другі народи підчас свойого походу через Голгофту. Памятаймо: світ числиться тільки з сильними! Маленька Ірляндія своєю орґанізованістю і непохитною волею спонукала визнати своє найвище право найбільшу імперію сучасного світа: Англію...

Чи Ви вже вислали докладне звідомлення про вибори у Вашому селі? Якщо ні, зробіть це негайно! Адресуйте: Народня Канцелярія Львів, вул. Костюшка 1 А|II.

Не легковажмо світової опінії!

В циклю статтей („Вожд нації“, „Масарик і Грушевський“, „Чехи і Галицькі Українці“, „Не повтаряймо помилок минулого“) перевели ми порівнання між політикою Чехів і Українців перед війною і в переломових роках. Наші замітки знаменито доповнив Вп. др. А. Чайковський в статті „Від кого вчилися Чехи, а від кого ми“. На закінчення ще кілька слів про заграничну пропаґанду.

Чехи дали нам теж добрий приклад, як вести розумну пропаґанду в світі, пропаґанду — обчислену на дальшу мету. На чолі їхньої праці в цім напрямі стояв знаменитий Масарик.

Кидаючи певні кличі в свою суспільність, Масарик числився ось з чим: 1) зі спроможністю своїх земляків, 2) з виховуючою силою своїх кличів, 3) з фактичним укладом сил в Европі в даній хвилі. В першім році світової війни кидає Масарик клич боротьби з Австрією на життя і смерть Метою боротьби: незалежна Чехія. Одинокою силою по стороні антанти, на яку могли Чехи числити, була Росія. Одначе й Росія не думала поважно про створення чеської держави. Вона навіть не думала поважно про прилучення Чехії до себе. А для Англії й Франції чеське питання взагалі не істнувало. Могли вони числитися з чеськими незалежницькими змаганнями хиба тільки як вовною диверзією для ослаблювання ворога. Бо перехід чеських полків на російський чи сербський чи італійський бік мав своє значіння: ворога ослаблював, а союзницькі армії підносив на дусі.

Всеж питанням чехословацької державности ніхто з них не цікавився близче, бож вони хотіли Австро-Угорщину тільки обкроїти, а не усунути з лиця землі. Значить, єдиною державою, яка голубила Чехів, була царська Росія. Богато фальшу було в цьому голубленню: правительство і військове командування дуже гонорувало чехословацьких діячів, одначе творенню чехословацької армії робили всі можливі перепони.

Та Масарик не кладе ставки єдино на Росію. Ні! Він зі своїми співробітниками всі зусилля звертає в сторону західних держав і Америки. Він робиться речником думки, що в інтересі Европи є знищити Австро-Угорщину, розбити її на кілька національних держав, бо тільки таким чином спараліжується імперіялістичний гін Німеччини на Балкан. Для цеї думки зєднує він що раз більше прихильників. А свою пропаґанду веде він незвичайно совісно і вміло. Приїзджаючи до якої небудь держави, він найперше студіює осередовище, щоби зорієнтуватися, чи даний народ здатний до дальшого ведення війни. Зорієнтувавшись в положенню, розпочинає свою працю. старається думкою про необхідність зметення Австро-Угорщини зацікавити не тільки найвпливовіщих державних мужів, а й публичну опінію. І це йому вдається. З хвилею ж вирішення справи знищення Австро-Угорщини сама собою виринає і справа чехословацької держави. В сторону західних держав зорієнтовує Масарик і свій народ, задивлений в Росію. Завдяки цьому Чехи не стратили рівноваги після упадку Росії і приходу до влади большевиків.

А в найтяжчий час, коли осередні держави посунулися далеко на Схід, Масарик вмів вдержати звязок з основою своїх впливів в світі — чехословацькими леґіонами в Росії. Піддержує з ними звязок через далеку Сибір, не дає їм упасти на дусі, не допускає, щоби вони пішли на вудку приман большевиків. І доживає хвилі, коли побідні західні держави справу чехословацької державности беруть за свою, доживає хвилі, коли чехословацькі леґіони далекою, окружною дорогою (через Сибір!) дістають змогу вернути до вільної вже вітчини. На який великий гарт духа треба було здобутися Чехам під проводом Масарика, щоби передержати страшні, безнадійні хвилини підчас світової війни, коли побіда осередніх держав видавалася майже певною. Масарик і його співробітники не хитаються. Хоч як воно тяжко було, Масарик піддержує тісний звязок з краєм, докладно інформуючи чеську суспільність про свою працю, про положення на фронтах і внутрі держав антанти. Інформує і дає вказівки, що дальше робити. А одночасно все має точні інформації, що діється в краю.

В політичній лінії Масарика ніколи не було хитань. І це мало велике виховуюче значіння для його суспільности, що боролася в дуже важких умовинах з могутнім противником. А одночасно ця непохитність і послідовність прихилила світ для чеських незалежницьких змагань. Можна сказати: Чехи своєю впертістю здобули собі прихильність перше байдужного до них світа.

А наша пропаґанда в світі? Перше всього наша внутрішна політика мусіла недовірчаво насгорожувати світ до наших змагань. Вже в статті „Не повтаряймо помилок минулого“ (див. ч, 29) підкреслили ми мінливі шляхи, якими ходили Галицькі Українці під проводом през. дра Е Петрушевича (Австрія, дві України: ЗУНР. і УНР., Денікін, большевики, Петлюра, антанта ітд.). А в самій пропаґандистичній праці якою непростимою помилкою було ставлення окремо східногалицької справи! Бож таким чином залишувано Волинь і другі північно-західні землі по стороні Польщі, а Бесарабію і Буковину по стороні Румунії. Виходило таке: все булоби в порядку, тільки що Галицькі Українці мають певні амбіції. Чи міг инакше думати чужинець? Чи в такій думці не утверджувався, коли бачив, як Волинь і другі землі брали участь у виборах до сойму, а Галичане бойкотували?

Отже найтяжчою нашою помилкою є те, що ми українського питання не ставили перед світом, від перших початків революції, у цілому обємі. Це ослаблювало нас внутрі, це шкодило нам в світовій опінії.

Залишаємо на боці бездарність дипльоматичних заходів Галицького Уряду на міжнародньому полі і непростиме партацтво в пропаґанді (про все це край довідався щойно після 1923 р.!).

Піднесемо ще тільки одно: Галицькі Українці під проводом през. дра Е. Петрушевича йшли від одної стіни до другої. Вдарявшись в одну стіну, йшли пробувати другу.

До 1923 р. край діставав довірування: Антанта створить галицьку Швайцарію. А коли прийшов 14. березня 1923, з легким серцем переставлено хоругов на східний вітер і прийшло доручення: від нині вірте, що Третий Інтернаціонал принесе визволення... І це робиться коли? Коли большевики тратять наглядно свої впливи в світі, коли вони зачинають заломлюватися внутрі. Не даром у нас люде балакають про нахил орієнтуватися на тих, що мають власти... Замісць витягнути висновки з дотеперішних помилок і взятися виключно до розумної пропаґанди української справи в цілому її масштабі, окруження през. дра Петрушевича придумує нову орієнтацію. І робить українству медвежу прислугу, бо таким чином тільки підтверджує наклепи наших ворогів, які від самих початків побивали Галичан на міжнародньому полі, мовляв—це замасковані большевики. І чи при цій новій орієнтації през. Петрушевич може що небудь зробити на пропаґандистичному полі? Ні! З окрема тепер ні, коли публична опінія всіх держав звертається проти большевиків незвичайно різко.

Щоби на такий крок рішитися і тягнути за собою край на нову орієнтацію, треба вірити в недалекий прихід соціяльної революції. Зневірюються в неї большевики, тому такі острі тертя у них в нутрі. Все промовляє за тим, що большевизм на передодні упадку, а през. Петрушевич каже нам вязати з большевивами нашу долю. Тоді, коли Велика Україна тяжко бореться з політикою червоного Кремлю. Тоді коли кожній хоч трохи тямущій людині ясно, що в боротьбі, яку веде анґльосаський світ (а з ними і решта Европи!) з большевизмом, не має ніяких даних для віри в побіду большевизму.

А власне саме тепер слідби нам як найкраще зорґанізувати пропаґанду на міжнародньому полі. През. др. Петрушевич свою ролю в цім напрямі вже припечатав. Цю справу можуть наладнати тільки нові люде.

В справі податкових пільг.

В богатьох околицях краю град і бурі знищили засіви. Звертаємо увагу, що населення тих сіл, що потерпіли від граду чи бурі, має право до певних податкових пільг. На основі розпорядку міністерства скарбу з 29. вересня 1923 р. (Денник законів Р. П. 101, позиція 797) це міністерство доручило в усіх випадках, де засіви ушкоджені на 40%, відложити стягання залеглих і біжучих належитостей ґрунтового податку (за рік 1927 і перший квартал 1928 року) до жовтня 1928 року. Розуміється, хто користає з цеї пільги, не буде теж платити кари за проволоку. Хто бажає користати з цеї пільги, мусить внести особисто подання. Дрібні господарства (до 43 гектарів) можуть вносити збірні подання, зглядно уряди громадські можуть в цій справі ставити свої внески.

Для усталення висоти шкід скарбові власти мають користати в праці і співпраці рільничих орґанізацій. Подання слід вносити негайно. Коли хтось свої засіви заасекурував, не має права старатися про відложення сплати залеглих чи біжучих належитостей ґрунтового податку, бо він дістане відшкодування з асекураційного товариства.

Відложення речинця платности самоуправних додатків до ґрунтового податку може наступити тільки за згодою маршалка повітової ради.

Подання потерпівших від граду і бурі в справі податкових полекшей мають бути полагоджувані з належним поспіхом, а скарбові палати мають дбати, щоби такі подання правильно і своєчасно полагоджувано. Екзекуція инших податкових залеглостей (податку маєткового, доходового) у відношенню до платників, що потерпіли від граду чи бурі, має бути пристосовувана з великою оглядністю.

Хто має право старатися о позичку в Рільничім Банку?

Рільничі господарства на зах.-українських землях частинно були знищені в безладі війни, а частинно виснажені військовими реквізиціями. Протягом останніх повоєнних років рільництво не одержувало майже жадної поважніщої помочи з боку державних кредитових інституцій, міжтим потреби його на відбудову, сплати довгів, закуп живого й мертвого інвентаря були надзвичайно гострі й великі.

З приводу того, що за останній рік розвиває помітну діяльність Державний Рільничий Банк, несучи поміч дрібним і середнім сільським господарствам, подаємо інформації про завдання банку та способи одержання від нього позички.

Завданням Рільничого Банку є несення грошевої помочі рільництву, піднесення його на високий щабель видатности, допомагання корисному збутові продуктів рільництва й пробудження почину сільської людности до зисковних способів господарювання.

Для здійснення цих завдань Рільничий Банк: 1) парцелює маєтки, які зголошено власниками до парцеляції з власного почину, уділюючи позички на закупно до 35 гектарів, 2) допомагає окремим рільникам набувати парцелі землі, 3, дбає про упорядкування ріллі й перетворення нездатних й малоздатних до управи земель на корисну для господарства ріллю через осушення ровами, дренатом і т. п., 4) підпирає розвиток і поширення ліпших способів сільського господарства й рільничого промислу (цеголень, хмілярства, каменоломень, перерібок садовини й т. п.) 5) уладжує ріжні форми банкового рільничого кредиту для дрібних господарств через наближення його до ріжноманітних потреб рільництва.

Банк уділює довготермінових кредитів на купно ділянок

землі при парцеляції маєтків, на купно ґрунтів і господарств, на сплати боргів, що повстали в купна землі, на сплату ріжних тяжких для господарства боргів, на забудування й поліпшення землі, на запровадження огородництва і т. п. **Цих позичок банк уділює безпосередньо окремим господарям.** Терміни сплат позичок визначено на 10, 20 і 30 років залежно від бажання господарів, а сплати піврічних рат — на 1 квітня й 1 жовтня. Відсоток, амортизація позички й кошти адміністрації виносять річно 16,5% при позичці на 10 років, 11,62% при позичці на 20 років і 10,36% при позичці на 30 років.

Довготермінових позичок Рільничий Банк уділює виключно **під гіпотечне забезпечення сільських нерухомостей** притому під перший нумер розділу IV гіпотечної книги. Тому господар, що бажає одержати довготермінову позичку, мусить упорядкувати право власности на землю й вписати її до гіпотечної книги.

Короткотермінових кредитів уділює банк рільникам через місцеві рільничі й кредитові кооперативні товариства та їх союзи, через самоврядування й союзи громадських позичково-ощадних кас, відповідно до їх основних капіталів, розміру діяльности й поважности провадження справи. Короткотермінові кредити призначаються переважно на засіви та обробку землі, збирання урожаю, на купівлю худоби, рільничого знарядця й т. п.

Для обрахування суми позички, о яку старається даний господар, банк переводить оцінку його земельної нерухомости. Ця оцінка може бути камеральна, в бюрі банку, й на місці ґрунту. Камеральна відбувається безплатно, а на кошти подорожи таксатора банку на місце ґрунту побирає банк від господарств до 25 гектарів 50 злотих. Якщо оцінку переведено на місці ґрунту, то банк уділює позички на купно землі 2/3 оціненої суми, а на забудування й поліпшення землі, на сплату боргів до 1/2 тої суми. При камеральній оцінці уділюється позички не вище 1/3 оціненої суми.

Для полекшення дрібним господарствам одержувати довготермінові позички й заощадження видатків встановив Рільничий Банк камеральну оцінку по нормальних цінах за один гектар управної землі, але за те сума оцінки й залежна від неї позичка зменшується від 25 до 50%. При такій оцінці позичка не може перевищувати 20.000 злотих у золоті.

Звичайним способом сплати позичок є піврічні рати, в котрих міститься відсоток за позичку й амортизація (сплата) позички. Тому з останньою ратою сплачується решта боргу й нерухомість мусить бути звільнена від гіпотечного обтяження. Залежно від бажання довжника позичка може бути сплачена в кожнім часі в цілости, як рівнож банк приймає частинні сплати позичок з умовою, щоби внесена сума не була меншою від 50 злот. в золоті.

Всі довготермінові позички уділює банк в заставних листах банку, одначе позички на інвестиції і сплати боргів виплачує обіговими злотими по курсі листів заставних, і тільки позички на купно ґрунтів виплачує заставними листами, сучасний курс яких рівняється 92 злотим в золоті за 100 номінальних злотих в золоті.

Отже звертаємо увагу рільничих орґанізацій і окремих рільників на можливість одержання довготермінових позичок від Рільничого Банку. При помочі цих позичок можна купувати парцелі ґрунтів з парцеляції і з вільних рук, забудовуватись, сплачувати борги, упромисловлювати своє господарство й взагалі піднести його на вищий щабель.

Треба мати на увазі, що довготермінові позички уділюються з захованням певних формальностей. Тому треба поінформуватися про вимоги місцевих відділів Рільничого Банку. Вони обовязані дати докладні інформації.

Х. Лебідь-Юрчик.

Дописи.

Коровники, пов. Перемишль. На 20. червня розписано у нас гром. вибори. Передвиборчий комітет зложений з 10 свідомих громадян, членів Читальні і Кооперативи уложив лісту кандидатів на радних і занявся передвиборчими приготованнями. Але є у нас такі, що не люблять світла і волять корчемну темноту і ті зібрались у Іцка і почали передвиборчу кириню, в першій мірі проти місцевої інтелігенції. Брехнею і шахрайством здобули вони при виборах більшість голосів і вибрали своїх радних до 4, 3, і 2 кола. Тоді деякі радні і заступники радних на знак протесту зрезиґнували з вибору на місці, так що уряд громадський мусів розписати доповняючі вибори на 4. липня. До виборчої комісії увійшли тоді своєрідні мудрагелі анальфабети: Петро Станько, Василь Петричка, Тимко Олексин і Василь Стральський, які доказала всім, що обійдуться „без панів". Бо комісія ця урядувала підчас виборів, коли хотіла і як хотіла, та поповнила більше протизаконностей, як було голосуючих, а письмака виборчої комісії поробив в протоколі виборчім більше блудів як написав слів. І тепер виборів не покінчено, бо кількох радних і заступників також вибору не приняли і зрезиґнували. А „світла" комісія виборча за сфальшовання виборів і протоколу виборчого готовиться до криміналу. — Нерадний.

Ніжанковичі, пов. Перемишль. Дня 3 і 4 липня б. р. відбулися у нас вибори до громадської ради, в яких виборчий бльок відніс цілковиту побіду. Ще в половині травня зорґанізовався у нас укр. виб. комітет під умілим проводом місцевого пароха о. Гриня і Дра Білинського, місцевого адвоката. Комітет занявся щиро працею орґанізаційною, шукаючи порозуміння з иншими виборчими комітетами, а то з тої причини, що Українці не мали ні в одному колі більшости. Вибрано у нас 12 свідомих Українців радних між ними Дра Білинського, який тішиться великою симпатією серед громадянства. Треба зазначити, що наші люди перший раз на протязі тяжких десятьох літ — пішли солідарно на зазив укр. виб. ком. віддати голос на укр. радних — без ріжниці пола, кляси і переконання, всі без виїмку старі, молоді, навіть хромі і сліпі (яких було двоє) спішили віддати свій голос, не зважаючи навіть на погану погоду, так що це задивувало Жидів, (які вже тепер инакше дивляться па Українців), а Полякам нагнало чимало страху. У цілій акції виборчій була уміла рука і розум о. Гриня і Дра Білинського, котрі за всяку ціну не допустили до роздорів, котрого хотіла кліка невдоволених, яка на спілку з Поляками створила лісту маґістрацьку під назвою „Zjednoczonego Komitetu Chrześcijańskiego Polaków i Rusinów", обіцюючи Українцям 13 мандатів (натурально вибраних поляками т. з. „poczciwych Rusinów". Одначе свідоме громадянство пішло до виборів під національним прапором і вибрано 12 радних молодих свідомих громадян Українців які зуміють подбати і стати в обороні своїх прав. — Український Виб. Комітет в імени всіх укр. громадян виборців місточка Нижанкович складає отсею дорогою щиру подяку о. Івану Гриню і Дрові Білинському за їхню щиру працю і труд.

Комітет.

Унів — перемишлянського повіту. Село Унів лежить недалеко шляху Львів-Золочів, окружене наоколо лісами, до недавних часів належало до сіл, в яких не було жадного культурного життя. До війни відбувався в Уневі — в часі відпусту в день Успенія 28 серпня — великий кілька-дневний ярмарок, на котрий зїзджалися купці з цілого краю й заграниці, а тисячі вірних приїзджали по кількадесять миль на відпуст. Село убоге, числить не цілих дві сотні родин, в тім около двайцять родин жидівських, які ще більше руйнували й так убоге село. Щойно по світовій війні, коли до Унева спровадились монахи Студити, село зачало підноситись з занепаду. За старанням Впр. о. Ігумена Климентія Шептицького (брата Митрополита) і о. Кирила Ганущака засновано в Уневі Кооперативу, яка надсподівано гарно розвивається. До Надзірної Ради Кооперативи вибрано головою о. Ігумена, який не жаліє трудів і у вільних хвилях заходить до Кооперативи, чим заохочує селян. Кооператива й Читальня „Просвіти" до тепер містились в приватних домах. Однак за старанням о. Кирила Ганущака, який в часі великого посту на проповідях заохотив селян до будови власного дому на приміщення Кооперативи й Читальні, люде взялися до роботи. Ці проповіди не відбились в церковні мури, але війшли в діло. В дуже короткому часі, бо всего в трьох тижнях закупили селяне, кожний після своєї спроможности 15.000 цегол. Дітвора шкільна, закупила понад 2000 цегол (від 2—10 цегол кожда шкільна дитина). Найбіднійший в селі мешканець, який не має своєї власної хати, Михайло Сенюк закупив 200 цегол, другий — рівнож зарібник Михайло Кравчин також 200 цегол. Заможнійші селяне купили по 500—1000 цегол і звезли матеріял на місце будови. Каміння на фундаменти зібрано в селі. Жінки й дівчата зложили готівкою понад 100 зол. на закупно вікон. Площу під будову в дуже гарному положенню закупили 35 заможнійших селян. — Годі поминути і те, що еміґранти з села Унева, перебуваючі в Америці, коли довідались про будову дому, прислали 100 ам. долярів на закупно бляхи й инших матеріялів потрібних до будови. — Хлопці й дівчата жертвували по кілька днів безінтересовно поміч при будові дому. І так спільними силами доводить до кінця будову мурованого гарного дому в самій середині села. Тих кілька слів нехай послужать за приклад для инших сіл, нехай й инші села підуть слідами Унева й приступлять до будови власної хати, бо тільки „в своїй хаті своя правда і сила і воля"; а приклад, який подали в Уневі Впр. о. Ігумен Климентій Шептицький і о. Кирило Ганущак, нехай візьмуть собі до серця й инші священики, а тим приєднають собі довіря й любов своїх парохіян, а імена їх будуть записані золотими буквами не лиш в їхньому селі, але в історії цілого українського народу. — В. Цьонь.

З ПОЛЬЩІ І ПРО ПОЛЬЩУ.

Зближається пора виборів до сойму і польські партії зачинають горячкувати. Не тільки вшехполяки та їхні трабанти, а й пепесівці і „визволенці" та инші т. зв. „ліві". В гумористичнім положенню ці останні. Вони помогли Пілсудскому захопити владу, а він тепер собі з них нічого не робить. Чого він хоче, не знає не тільки правиця, а й лівиця. А внутрі держави клекотить. Що роблять соціялісти? Як не пищні зачинають перед публикою сірчати на Пілсудского (а їхній стовп — Морачевські засідає в правительстві!), переходять до острої опозиції. Не шуткиж, вибори не за горами... І ось один з ватажків польських соціялістів — посол Ліберман в розмові з кореспондентом „Na oшоду" збирає правительство Пілсудского до ґальопу. Що цікаве в цій розмові: Ліберман каже, що Пілсудскі тому так поквапно зробив парляментові вакації, бо парлямент хотів усунути жахливі декрети в справі преси і поширювання неправдивих вісток. Про ці декрети пос. Ліберман сказав:

„Від хвилі, в якій війшли в життя ці декрети, Польща перестала бути свобідною конституційною державою. Свобода слова, свобода друку і всяка свобода критики зробилася залежною від „відзімісен" і настрою адміністраційної влади. На такі поліційні помисли, які є в одному і другому декреті, не здобулася ані Австрія в періоді найдикшої реакції, ані инші займанщицькі держави.

Висновок з цих декретів: платити податки і мовчати. Хто хотівби користати з конституційних громадянських прав, висловити незалежну думку про діяльність правительства і урядовців, наражується на найсуворіщі переслідування, на руїну матеріяльну (високі грошеві кари крім кари тюрми!) — значить, унеможливлює собі істнування".

Таке сказав Ліберман. А ось що каже ославлений Туґутт, колишній ватажок „Визволення" („ліва" хлопська партія, якої ватажки здебільша працювали, в т. зв. „другім ділі", тобто в дефензиві):

Під оглядом політичним правительство вибрало фалшиву дорогу, нищить все, що не йде з ним. Нищить сойм, розсаджує партії з внутра через довірених людей, за розбиття головного ворога, вшехполяків, платить казочні ціни, ставлячи одночасно на ноги скостенілу аристократію, якої апетити більші, ніж її жолудок може стравити.

Значить, невдоволення на цілій лінії. Бо що невдоволені Пілсудським і комуністи, не потрібуємо згадувати. Хоча слід пригадати: і комуністи помагали Пілсудському дійти до влади. Це виявилося щойно тепер, коли польські комуністи стали гризтися поміж собою. Отгакеє то воно діється в Польщі на передодні виборів. Люде живуть здогадами. І всі нарікають.

Що чувати в світі?

БОЛЬШЕВИЦЬКИЙ комісар загр. справ Чічерін пробував помирити Сталіна з опозицією. Тому розмовляв два рази з Троцьким і Радеком. Переконував їх, що діяльність опозиції ставить в тяжке положення большевицьких дипльоматів, головно в тих державах, де в склад правительства входять соціялісти. У відповідь на це Троцький предложив програму помирення. Вона складається з чотирох точок: 1) усунення Сталіна зі становища секретаря партії, 2) скликання надзвичайного партійного зїзду, 3) зміна курсу заграничної політики і припинення переслідувань опозиції. Сталін відкинув ці пропозиції. — Господарське життя щораз більше завмирає. Свого часу ібуло рішення побудувати нові металюрґічні фабрики на Уеалю і в Криворозі. Тепер ця рішення скасовано. В льняних фабриках підмосковського районy через недостачу сирівця зменшено роботу до половини. А на Україні хвиля народнього гніву знімається щораз вище. Два тижні тому з чимсь відділ повстанців напав на Брацлав, виловив і вбив кількох комуністів і аґентів чеки. Коли зявилася міліція, повстанці втікли на селянських возах. В погоню за ними вислано з Жмеринки відділ війська. Біля села Гринівки прийшло до двогодинної перестрілки. Всеж повстанці втікли і щасливо сховалися. Комісар земельних справ харківського правительства — Шліхтер заявив, що довкола жидівських кольоній на Україні витворилася нездорова атмосфера і що він побоюється жидівських погромів. Велику радість викликали в Москві віденські події. Одначе радість тривала не довго. А ці події на ділі не причинилися до скріплення впливів большевиків в Европі, а навпаки — ще більше їх підірвали. Цікавих річей довідуємося з плятформи опозиції, яку підписало 15 визначних большевицьких ватажків (між ними: один з найстарших опозиціоністів — Сапронов і знаменитий економіст — Смірнов). В ній м. и. закидується правительству, що галаслива його політика в справі знижки цін довела на ділі до зросту дорожні і до поширення фалшивих продуктів. Інтересні теж замітки про робітничі заробітки. Показується, що платні робітників в соціялістичній державі так низькі, що доводять до повного фізичного вичерпання і робітники в короткому часі робляться нездатними до праці. Опозиція є тої думки, що теперішний большевизм не є початком світової соціяльної революції, бо перехід до соціялістичної орґанізації продукції (тобто такої, де робітник стається господарем продукції) є не до подумання без помочі головних націй світа, тобто без світової революції. Вже ця обставина вповні заперечує соціяльний характер большевицької революції в Рад. Союзі, де по 10 літах влади большевиків годі перейти до соціялізму. Вкінці опозиція закидує теперішній більшости, що вона сама не вірить в можливість світової революції і тільки піддурює маси.

Дмитро Тягнигоре.

Пташки.

Служили в однім уряді два шкільні товариші, Андрій Півень і Микола Голуб. Разом вони кватирували, один без другого кроку не зробили. Та що до дівчат — то такі були стидливі, що ніяк не могли наважитись завести знакомство з тими лукавими серцехватками.

Бувало оден другого научає:

— Миколо, — каже Півень — починай ти, ти-ж Голуб, а голуби гинуть за коханням.

— Ні, починай ти, — відповідав Голуб, ти-ж Півень, а всі півні чимало курок мають, неначе ті паші турецькі.

Оттак спихали се гарне діло один на другого, але проклята стидливість замикала уста, пришпилювала язик і товариші все ходили самотою. Аж зглянулася над ними доля і засіяло для них ясне сонечко.

Змінили якось товариші кватиру, перенесли свій убогий скарб і вечером прямо з уряду пішли до дому. По дорозі Півень завернув до склепу, аби купити дещо на вечеру, а Голуб війшов в довгий коритар свого мешкання і почав відчиняти двері. На борзі випав йому ключ з рук. Він зігнувся і почав шукати, коли се непомітно стукнувся бік о бік з молоденькою панночкою — сусідкою по кватирі, котра також вернула з бюра і рівнож загубила ключ і шукала його.

Голуба неначе хто окропом обілляв.

— Ах, вибачте, я ненавмисне, я шукаю того, того, того, як його?

Панночка засміялась.

— Може ключа шукаєте? — спитала.

— Так, так! Ключа, — белькотів Голуб.

— А то ключ може від вашого серця? — питала дальше панночка.

— Ні, від замку, — відповів він.

— Жалко! — зітхнула панночка. — Я теж згубила ключ, поможіть найти.

Зігнулись обоє і почали шукати Та замісць ключа намацували пальці. Панночка, ніби нехотячи притулювалась русявенькою головкою до Голубового лиця, а бідний Голуб весь трясся від небувалих ще почувань, котрі так несподівано звалились на него

Нарешті найшов Голуб ключ і подав панночці

— Так скоро найшли — нерадо промовила панночка.

— Тепер я поможу вам ваш шукати.

Знов почали лазити попід двері, знов ті горячі маленькі пальченятка лапали Голубові руки. Чула гемонська панночка, як кожний раз здрігався Голуб і лице її сяло, що вона володіє такою чарівною електричною силою.

На сей раз панночка знайшла ключ, але дала Голубови свій. Той подякував і почав відмикати замок, та куди там, не той ключ. А панночка сміється.

— Та ви певно не до свого покою добуваєтесь, — дратувала вона Голуба.

— Та як не до свого? — бурмотів Голуб, — лишень се не мій ключ.

Почала панночка відмикати свої двері — теж не може.

— А се що таке? — каже, — і у мене не мій ключ. То ви взяли мій ключ?

— Єй Богу, ні, — виправдувався той.

— Годі, годі, знаю я вас фіґлярів, гадаєте, що то ключ від мого серця. О, ні! Се ключ лишень від замку.

Обміняли знов ключі, відчинили двері.

— Добраніч! — сказала панночка, — приємних рожевих мрій.

— Добраніч! — відповів Голуб. Силкувався ще сказати щось гарне, поетичне та язик як одубів.

Засміялась панночка і скрилась в покою.

Засвітив Голуб лямпу, руки дрижали, серце стукотіло. За пару хвиль ввійшов Півень, поглядів на Голуба і запитав:

— Що се з тобою?

Ото Голуб тихенько почав оповідати товаришеви про свою пригоду з ключами.

— Така робота! — зітхнув Півень, — то ти вже знайшов собі голубку.

— Який же ти Андрію, — образився Голуб, — хібаж я шукав її, так само можеш і ти стрінутись.

— Вибач, Миколо, — успокоїв товариша Півень. — я так лише сказав. Розказуй ліпше, яка вона, білява, чорнява?

— Я напевно не скажу, але здається, що білява, а ті пальчики, розумієш, як цукорочки. Завтра ти Андрію, підеш вперед і також ніби то шукай ключа і так запізнаємось.

Довго товариші сиділи і мріяли про те, як то вони познакомляться, вечерами будуть всі троє пити чай, ходити на прохід і тому подібне. Чули вони, що їх люба сусідочка також ще не спить і видно в веселім настрою, бо раз-у-раз наспівує приємним голоском пісоньки.

Почали оглядати товариші стіну, чи нема де хоч малесенької шпаринки. О, щоби вони дали за те, аби найти ту шпарку і заглянути, що робить сусідонька.

Облазили стіну — нема бажаної шпарки. Чують далі, як сусідонька стелить ліжко, збиває подушки. Нема сумніву, що те ліжко стоїть зараз за стіною. Подумайте — так близенько від їх ліжка, всего яких пять центиметрів. Лишень та стінка розділює їх.

Полягали, покашлюють, перевертаються з боку на бік, легонько ніби то нехотячи постукують ліктями в стінку, дають знати, що вони тутже за стінкою сплять. Під стіною спав Голуб, то йому більше прислугувало право, а Півень спав з краю. Накінець сон успокоїв їх.

Раненько пішли до роботи, а вечером слідили, коли буде вертати їх сусідка. Недовго чекали, надійшла вона — гарненька бльондиночка. Ото Півень чим скорше до дверей, кинув ключ на підлогу, зігнувся і ніби шукає, а серце мало не трісне. Надійшла панночка взріла Півня, і розміялася.

— Що ви шукаєте? — запитала.

Півень змішався.

— Ключа шукаю, — каже.

— Ох! бідненькіж ви, — промовила панночка, — а ви кождого вечера його шукаєте?

— Ні, се перший раз.

— А вчера то ваш товариш шукав?

— Так, товариш.

— Треба помогти сусідови найти ключ, може разом скорше найдемо.

— О, певно! — скрикнув врадуваний Півень.

Зігнулась панночка і почали шукати обоє. Аж тут надійшов Голуб і запитав:

— Андрію, що ти шукаєш?

— Та ось ключ випав з рук.

— А то ви вчера шукали ключа? — звернулась панночка до Голуба.

— Так, я — відповів той і вклонився.

— Що то є з вами, що все губите ключі? Ось маєте ключ, та тримайте міцно, щоб знов не випав.

— Та я готов так шукати його й цілу ніч, — каже Півень.

— Де вам цілу ніч шукати, — сказала панночка, — у вас серце так тьохкає, що може вискочити за ключем.

— То ви всему винні, — відповів Півень.

— Я? Та яким се чином? Що я маю спільного з вашим серцем? От, чиста потіха з вами ключогубами. Ну, відчиняйте вже свої апартаменти. Може маєте які книжки до читання?

— Так маємо, — озвались обидва, — ми зараз вам принесемо.

— Гаразд! — сказала панночка і пішла до свого покою.

Товариші засвітили лямпу, причесались, причепурились, по книжці в руку і гайда до панночки. Серце їм билось, як переступили поріг; запах перфумів і пудру одурманював молодих пошукувачів любови.

Перший підійшов Голуб і сказав:

— Позвольте представитися: Микола Голуб.

Підійшов і товариш, стиснув біленьку ручку і відрекомендувався: Андрій Півень.

ФРАНЦУСЬКА преса в дни 22. липня присвятила богато уваги річниці істнування правительства Поанкаре. Головним завданням Поанкаре було уздоровити французькі фінанси. Перед роком франк стояв над берегом пропасти. Здавалося, що піде слідами польської марки. Завдяки Поанкаре Франція вилабудалася з небезпечної фінансової кризи. Крім цього Поанкаре причинився до злагіднення внутрішних полігичних терть. Хоча він сам є дуже правих переконань, всеж він умів зговорюватися з лівими міністрами в свойому правительстві. Хоча він завзятий противник Німців, все таки не робив великих перепон міністрови заграничних справ Бріянови в його політиці примирення з Німеччиною. Поанкаре уроженець французької „Східної Галичини“ — Альзасії. Йому сьогодня 67 років. В 26 році життя був він уже високим адміністраційним урядовцем, в 27-ім послом, в 33-ім міністром, в 43-ім сенатором, в 51-ім президентом міністрів, в 52 ім президентом держави. Проводячи оноді на святі з нагоди відбудови міста Orchiest, яке збурили в 1914 р. Німцві, Поанкаре в своїй промові підніс значіння добросусідських взаємин між Францією і Німеччиною для світового мира.

НІМЕЧЧИНА здобула нову певну підставу до домагань, щоби її звільнити з під окупації Надренію: французькі та бельгійські фаховці ствердили на місці, що Німці збурили на своїй східній границі фортифікації згідно з принятими зобовязаннями. Німеччину навістила катастрофа повені, спричинюючи величезні шкоди.

ІТАЛІЙСЬКИЙ диктатор опинився в прикрому положенню. Має до поборення поважні внутрішні трудности, не везе йому в останніх часах і в заграничній політиці. Внутрішні трудности повстали через надмірне піднесення вартости італійської валюти (ліра). Протягом 10 місяців лір підскочив на 70 процент. Та не вдалося одночасно відповідно обнизити ціни товарів. Обнижено тільки ціни рільничих продуктів. Через те прийшла кріза в торговлі і промислі. А в заграничній політиці поважним ударом для Муссолінія був упадок правительства ген. Авереску в Румунії. Заключуючи з ним договір і потверджуючи бесарабську умову, Муссоліні сподівався завдати смертельний удар малій антанті і таким чином осамітнити Югославію. І ще один батіг плів він на Югославію: зблизився до Угорщини, хотів довести до зближення Угорщини і Румунії. А доконечною метою Муссолінія було примусити Югославію до затвердження умови з Неттуно, на основі якої Італійці малиби право осідати і закуповувати реальности на цілім дальматинськім побережу. При рідкости населення Далматії і при великих кольонізаційних здібностях Італійців (в Італії панує перелюднення), якщо Югославія затвердилаби неттунську умову, Італія в недовгому часі опанувалаби Дальматію. Та ось в Румунії ген. Авереску провалюється, до влади приходить Братіяну, прихильник Франції. В італійсько-югославянський спір встрявае Анґлія з своїм посередництвом і Муссоліні мусів здержати свій наступ на Балкан. Хоч, що правда, італійські впливи в Альбанії міцні. Та це для Муссолінія за мало. Значить, в останніх часах не мав він успіхів. А диктаторська влада все і всюди держиться успіхами. Коли їх не має, стає хилитися до упадку. А при більших невдачах нагально провалюється.

АМЕРИКА (Звдинені Держави), як відомо, найбогатша тепер держава. Там на 110 міліонів населення 12 міліонів має свої доми. Значить, що девятий громадянин має свій дім. А самоходи так поширені, що ціле населення держави моглоби в неділю вибратися ними на прохід, поміщуючи кожну родину в окремий автомобіль. Тепер Звдинені Держави хотілиби поставити свою руку на держави полудневої і осередньої Америки. Тому не до вподоби їм змагання панамериканського правничого конгресу, який відбувся в Ріо де Жанейро (Бразилія). Взяло в ньому участь 17 держав (всіх є 21). Почин до нього дав Інститут міжнародного права. Ціль: змагання до скодифікування (усталення) публичного і приватного права, що обовязувалоби цілу Америку. На цім дуже залежить полудневим і осереднім державам Америки (повстали вони з еспанської та портуґальської кольонізації), бо таким чином хотілиби вони визволитися з під переваги північної Америки, що в справах своїх громадян мішається у внутрішні відносини окремих держав. Ці держави кажуть: однакові права для всіх; коли яка держава обмежить права громадян инших держав, можуть ці другі держави те саме зробити; одначе кожна держава мусить числитися з законами і суверністю других держав. Зі звідомлення виходить, що доконечно справа буде полагоджена на конференції, яка має відбутися в Гавані. Представник Звдинених Держав при ухвалюванню засад приватного права здержався від голосування.

В ІРЛЯНДІЇ померла національна героїня ґрафиня Маркевичева, популярно звана „зеленою ґрафинею“. Вона походила з старого ірляндського роду. Підчас студій в Парижі познайомилася з убогим польським ґрафом Маркевичем і вийшла за нього замуж. Вернувши до вітчини, всеціло посвятилася боротьбі за незалежність вітчини. Була першою жінкою, яку вибрано послом до анґлійського парляменту. Одначе своїх обовязків як посол не виконувала, бо не хотіла зложити присяги. Свій родовий замок „зелена ґрафиня“ віддала на народню ціль. Брала живу участь в повстанню 1916 року і була засуджена на смерть. Її похорон перемінився у всенародню маніфестацію. Коли жалібний похід зблизився до цминтару, а де Валера, який провадив похорон, побачив, що цминтар окружений поліцією, зажадав стягнення поліції. Трумну зложено до могили щойно на другий день, коли стягнено з цминтаря поліцію.

БЕЛЬҐІЙСЬКИЙ воєнний міністр ґраф де Броквіль викликав поважне напруження Бельґії з Німеччиною. Він, як це вже ми писали, обвинувачує Німеччину в тайному зброєнню, мовляв — Німеччина в кожній хвилі може виставити величезну армію, бо райхсвера переводить в прискореному темпі військовий вишкіл. Німці домагаються, щоби де Броквіль подав матеріяли, які послужили йому основою до цих обвинувачень. Де Броквіль не хоче цього зробити. Є підозріння, що це з французького боку підсунено Бельґію до цього виступу, щоби таким чином утруднити справу евакуації Надренії.

ЧЕХОСЛОВАЦЬКИЙ міністр загр. справ Бенеш викликав вовка з ліса, відповідаючи на статтю льорда Rothermere про необхідність ревізії тріянонського договору і звороту Мадярам загарбаних їм мадярських земель. Бенеш легковажно висловився про думку льорда, зазначив, що він підюджує до війни. А льорд зараз відповів отвертим листом до Бенеша, в якому зазначує, що саме істнуючий стан в осередній Европі веде до війни, а такий стан витворили творці мирових договорів, не орієнтуючись в складних національних і політичних відносинах осередньої Европи. Тому необхідна направа, бо „не тому впало міліон Анґлійців, щоби тут мало панувати безправство“. Пригадує теж, що без жертв з боку Анґлії і Франції не булоби чехословацької держави. — Цей голос не можна легковажити, бо льорд Rothermere має в своїх руках найбільшу скількість впливової анґлійської преси, а преса то нині сила! І коли льорд — консерватист вирвався з ідеєю ревізії договору в Тріянон, ясно, що мусів мати на пропаґанду цеї думки дозвіл свойого правительства. А найтяжче зревідувати один такий договір, так за ним дозріють до цього й другі. Слід теж пригадати велику ролю анґлійського журналіста Scotus-a Viator-a в пропаґанді знищення австро-угорської монархії. Цей Scotus Viator — приятель Масарика дуже богато поміг Чехам. Тому не слід було легкозажити Бенешови голосу ґазетного маґната льорда Rothermer-a. А головно, що його вістря в першу чергу зверталося проти Румунії. Значить, Бенеш запхав непотрібно голову під ринву. У всякому разі, постава льорда R. означує упадок значіння Чехословаччини в опінії Анґлії.

АВСТРІЯ звернула на себе увагу світа. Дводневна віденська революція знову висунула питання, що має статися з цею маленькою і вбогою державою, з неприродно великим животом 2-міліоновою своєю столицею, Віднем. Колись Віденьжив великими просторами монархії Габсбурґів. Тепер бідна альпейська Австрія не в силі його прокормити. Одинокими цінностями Відня: його промисл і транзитове положення (через нього йдуть залізничі шляхи з Італії, Югославії, Угорщини, Чехословаччини, Німеччини). Найрозумніще для Австрії булоби прилучатися до Німеччини. Та цього боїться як огню Італія і Чехословаччина. Дводневна революція у Відні виказала наглядно, чим воно пахне оттаке держання Австрії під чоботом. Відень виявився великим збірником невдоволення, яке межує з розпукою. Вистачила ікра у формі несправедливого судового вироку і вибух пожар. А всюди, де є хорий ґрунт, зявляються висланники Третього Інтернаціоналу і роблять свою роботу. Те саме мало місце і у Відні. Дводневий вибух потягнув за собою великі жертви. Впало трупом понад 100 людей, а понад 1000 ранених. Матеріяльні втрати йдуть в грубі міліони, м. и. в палаті справедливости згоріли ґрунтові книги. Хто поносить вину? Віденські соціяльні демократи, які мають в своїх руках владу у Відні, хотіли тільки задемонструвати проти судового вироку. Між тим їм вирвалася керма над виведеними на вулицю масами. Комуністичні аґітатори демонстрацію перемінили в розрухи, які коштували богато крови, а не принесли ніякого хісна. Хиба той один хосен з них, що світ прийде скорше до переконання про потребу зєдинення Австрії з Німеччиною.

В РУМУНІЇ помер король Фердинанд. Хоча він Німець по походженню (близький кревняк б. цісаря Вільгельма), підчас світової війни станув він по стороні держав антанти. Це мало з початку погані наслідки, бо Румунію осередні держави побили і цілу заняли. Румунія мусіла капітулювати. Та опісля, коли осередні держави програли війну, Румунія оббухалася не менше, як Польща. Не тільки що зібрала всі румунські землі, а ще й загарбала богато земель своїх сусідів, між иншим нашу нещасну Бесарабію і Буковину. Король Фердинанд має для Румунії безперечно великі заслуги. Наслідником Фердинанда є 6-ти літний його внук, син видідиченого Карла, який покинув свою жінку і живе собі в Парижі з одною гарною Жидівочкою. Малого хлопчика проголошено королем. В його заступстві володітиме реґенційна рада, в якій головну ролю відіграватиме амбітна королева-вдова Марія, врештою дуже розумна жінка. В Румунії заведено стан облоги. Боїться заворушень з боку прихильників Карла. А має їх він найбільше в Семигороді і серед старшин. Тепер дасть собі теж духа президент міністрів Братіяну зі своїми лібералами.

В КИТАЮ, як подає анґлійська преса, національна армія Чан Кай-Шека мусіла під напором північних військ покинути Шантунґ. 8 000 жовнірів національної армії попало в полон. Причиною цеї невдачі є те, що Чан-Кай-Шек побоювався наступу ханькоуського правительства на свою столицю Нанкінґ. Крім цього непевне є становище „християнського“ ґенерала Фенґа і вкінці хвилево каса Чан Кай-Шека порожна. — Поважні тертя є між китайськими комуністами і Третим Інтернаціоналом (Москвою). Третий Інтернаціонал напирає, щоби китайські націоналісти „поглиблювали“ революцію, тобто щоби ширили клясову ненависть. А китайські комуністи, які вже й так викликали проти себе ненависть, кажуть: найперше хочемо зєдинення Китаю, а вже опісля прийде час на „поглиблювання“ революції. Москва теж приказала китайським комуністам виступити з ханькоуського правительства, залишаючись в Гоміндані (міжпартійне обєднання). Та китайські комуністи ледви чи дадуться Москві водити за ніс.

ВСЯЧИНА

До всіх філій і читалень Товариства „Просвіта“ в краю. В справі поборювання неписьменности рішено інтервеніювати у всіх компетентних чинників влади. Для виготовлення відповідного представлення потрібні нам всі дані, передусім дані про заборони орґанізувати і переводити курси для неписьменних, в часі від 1920—927 р.

Виділи філій і читалень виконають наше зарядження з дати 16-го квітня ц. р. до ч. 2896|27 (поміщено також в „Народній Просвіті“ за 1927 р., ч. 1—4 на стор. 60) і повідомлять Головний Виділ: I) Чи були старання зорґанізувати курси для неписьменних і в котрих громадах? 2) Чи про уладжування таких курсів повідомлювано староство, або шкільну владу? 3) Чи адміністративна або шкільна влада зізволила на переведення таких курсів (в котрих громадах і в котрому році)? А в котрих громадах заборонила і для чого (по можности переслати відпис заборони)?

Справа не терпить проволоки, тому належить спішити з відповідю найдалі до 15-го серпня ц. р.

У Львові, дня 19. липня 1927.

Головний Виділ Т-ства Просвіта.

Жиди на Україні. Як подав оноді на засіданню ради національних меншостей в Москві Карелін, на Україні є 1,750.000 Жидів. Жидівських окружних рад є 69. Анальфабетів між Жидами є 3,5%. Досі скольонізовано Жидами 128 000 десятин землі і створено 8.000 господарств. Ці жидівські господарста дістали $2^1/_2$ міліонів карбованців допомоги від харківського правительства, а $4^1/_2$ міліона від жидівських світових орґанізацій. Жиди мають на Україні 669 власних шкіл.

Політика большевиків на Україні. З Харкова наспіла вістка, що харківське правительство опрацювало плян переселення протягом 10 літ поза межі України пять міліонів селянства. А одночасно Херсонщину кольонізується Жидами.

Селянська хліборобська вистава в Стрию. Стрийська Філія краєвого господарського товариства „Сільський Господар“, стрийський „Повітовий Союз Кооператив“ і „Маслосоюз“ в Стрию уладжують для своїх округів в часі від 25. вересня до 2. жовтня ц. р. селянську хліборобську виставу. Вистава має бути оглядом усеї хліборобської продукції особливо в економічнім стрийськім повіті і має показати нашому селови усе, хочби і з дальшого світу, що треба ввести у нас для поглиблення хліборобської і взагалі селянської культури. Комітет вистави впорядковує відділи: 1). ростинні продукції (колосові збіжжа, окіпні, городина, овочі, трави, квіти, висліди навозових і инчих дослідних піль і т. п.) 2). домашньої худоби, свиней, дробу, кріликів і т. п. 3). сільсько-господарських мамашин. 4). усіх прочих засобів рільничої і селянської культури (молочарство, бжільництво, ткацтво, вишивки, килимкарство, деревляний,

---

— Що! — скрикнула панночка, ви Півень? Огсе то так, а я Маруся Курочка. Самі птахи зібрались.

— То ви десь сеї ночі не ночували дома? — запитала Курочка Півня?

— Ні! ночував дома.

— А чому я не чула, щоб ви піяли?

Півень почервонів, але Курочка зараз добавила:

— Ви не обиджайтеся, я так все люблю жартувати, а ми сусіди, маємо собі в згоді жити, тим більше, що ви Півень, а я Курочка. Тільки от бідний Голуб буде без пари. Та не журіться, як прийде пора, то кожне з нас буде мати пару.

Оттак довго розмовляли, оплутала їх гемонська панночка, що не тямили, що з ними робиться. Вже пізненько попращали свою чарівницю і вийшли, лишень без сердець, — свої серця лишили панночці.

Поплили золоті дні для Півня і Голуба, закохались обидва до нестями; а Маруся теж полюбила їх. Вечерами ходили на прохід, пили разом чай, читали книжки, часописи, одним словом вдоволялись своїм молодим життям.

Але відношення мущини і женщини все мусить прогресувати. Отож загадали і товариші триматися того непереможного закону. Надумали кожний з окрема поцілувати свою панночку. Та перешкодою була стидливість. Як нема панночки, то думає собі один і другий: Як стрінусь на самоті, то кинусь, обійму і зацілую, що буде — то буде. А як стріне, тай нема відваги.

Ото одного разу зайшов Півень до Курочки, сів а тут якийсь гемонський голос шепче йому: „Поцілуй як не личко, то хоч руку“. Рішився Півень, але в очах йому потемніло, тай хап, лишень не руку панночки, а деревляну коробочку з голками та нитками і цмок.

— Що се вам так подобалась коробочка? — запитала панночка і лукаво поглядiла на Півня, — може ви гадали, що инше поцілувати та помилились?

Застидався Півень і вибіг з покою.

Надійшов Голуб, взрів Марусю саму, тай до неї.

— Або зараз, або ніколи, — подумав, — схопив за руку і цмок в наперсток, аж зуби задзеленькотіли.

— Що вас зуби сверблять? — спитала Маруся.

— Вибачте я теє, я того...

— Ох, ви Голуб, чистий голуб.

Вибіг і він, стрінувся з Півнем, подивились один на другого.

— Що з тобою? — питає Півень.

— А з тобою що? — говорить Голуб.

— Скажу тобі всю правду, — говорить — Півень, — я рішив поцілувати Марусю в руку і замісць руки поцілував коробочку.

— Так і я Андрію, поцілував наперсток.

— То мовчімо обидва.

Пройшло так зо три місяці, наблизились іменини Півня. Купили товариші закуски, напитки, прийшла Маруся і сіли до вечері мило та любо.

Нараз відчинилися двері і увійшов новий товариш Півня і Голуба по службі, гарненький чорнявий молодець — дівочий серцеїд. Поздоровив Півня і прямо без всякої стидливости поцілував Марусю в руку і відрекомендувався:

— Петро Степанович Шуляк

— А се що таке? — скрикнула Маруся, — самі птахи. Голуб, Півень і Шуляк, а я Курочка.

Ог і почав Шуляк залицятися до гарної Марусі. А курочка — курочкою, побачила шуляка, тай присіла і крилця розпустила.

Товаришам неначе хто ножа в серце всадив. Вони бачили, що той шуляк заклює їх курочку.

Довго просиділи. Попращався Шуляк, ще раз поцілував Марусю в руку і пішов.

— А що подобався вам Шуляк? — спитав Півень Курочку.

— Нічого собі, гарний хлопець, — відповіла Курочка.

Зітхнули товариші і розійшлись.

На другий вечер довго не було їх Курочки. Прийшла пізно, не видiлись. Слідуючого дня так само. Пішли товариші в парк, а їх Курочка з Шуляком під ручку ходить.

— Пропала наша Курочка.

Сумні вернули до дому. Рано пішли до роботи, а коли вернули, побачили відчинені двері в покою Курочки. Заглянули до середини, а там вже пусто.

— Схопив Шуляк нашу Курочку.

Посідали на ліжко і заплакали Півень і Голуб по своїй першій, невдачній любови.

Що робити при слабости шкарлятини.

Шкарлятина починається такими познаками: біль голови, заворот голови аж до памороків, нудить і збирає на блювоти, діти часто падають в безпритомність. Дитина раптом почувається змучена, вяла. Горло і весь рот обложений, при ковтанню біль в горлі язик теж обложений і припухлий. З горла запалення і пухлина переходить часто до ушей і залоз на шиї. В звичайних випадках по цих перших познаках за день або два показується висипка на тілі, а часом, як шкарлятина не сильна, то перших познак не замітно, тілько аж висипка покаже шкарлятину. Висипка, це є маленькі червоні прищики, звичайно такі густі, що з них робляться великі плями. З початку показуються вони на шиї і грудях, а потім розходяться по всьому тілі.

При шкарлятині бувають часто запалення ріжних органів тіла. Може бути запалення легких, олегочної плівки, горла, нарив на шиї, запалення оболони серця, запалення нирок. Такі ускладнення показуються на другім або аж на четвертім тижні слабости. При запаленню нирок показується під очима пухлина, пухнуть стави рук і ніг або й все тіло пухне і це дуже небезпечне. Всі инші запалення часом минають зовсім, а деякі оставляють по собі хронічні недуги. Особливу увагу при шкарлятині треба звертати на познаки запалення середної частини вуха. Тоді є біль в усі і всеї кістки по за ухом і сонливість. У сні хорий стогне а не може проснутись. Коли так звана гарабанна плівка трісне то гній вийде з уха і як запалення легке, то від того полегчає і так загоїться, але при великім запаленню може зробитись нарив під кісткою за вухом. Коли нариву не зоперувати, то він може поглибитись далі в шию і голову.

Часом, як шкарлятина легка, то й тяжко її розпізнати, бо тих всіх познак може й не бути і плями на тілі не все є, але від такої легко слабої людини може хтось заразитися і звичайно перебіг недуги у зараженої особи дуже тяжкий; може бути велика горячка, страшне запалення горла і може наступити смерть.

Уміраають від шкарлятини не часто, але часто від тих хоріб, що шкарлятина по собі оставляє, тому потрібний дуже старанний догляд.

Щоб запобігти заразі шкарлятини, треба слабого зовсім відділити і не позволити нікому стикатись з ним доти, доки зовсім не подужає. Хто доглядає хорого, мусить добре все вмивати руки, перебіратись все в иншу одежу, як виходить з кімнати слабого. Вся посуда, якої уживає хорий, мусить бута дезінфекціонована, вся одежа і білизна мусить бути окремо прана і переварена.

Дітям слід би робити так звану пробу Діка, щоб довідатися, чи дитина має наклін до зарази шкарлятини і в тім случаю защипити анти-токсін. Це повинен робити добрий лікар.

До того треба ще додати.

1. Дитина, що була хора на шкарлятину, не повинна ходити до школи шість тижнів по слабости.

2. Коли у дитини ще лущиться шкіра, то знак, що вона має ще слабість в собі.

3. При недузі шкарлятини конче покликати лікаря. Що серце, уши, нирки збавляються, то треба на те дуже уважати.

4. Треба уважати на дитину ще довго по тім, як вона видужає, точно слухати ради лікаря що до харчу, одягу і догляду дитини.

керамічний і дахівкарський промисл села, потрібні селови ремесла, сільсько-господарські видавництва ітп.) Комітет вистави просить всі українські хліборобські організації, виручені господарства, фабрики, торговлі та ремісничі заведення зголошувати свій уділ в виставі! Для найкращих виставців передбачено почесні і готівкові нагоди! Тимчасова адреса виставового комітету: Повітовий Союз Кооператив, Стрий.

Вибори на Волині. В 80 громадах на Волині вибрано 958 радних. З цього 696 Українців (72,6%), 204 Поляків (21%), 26 Жидів (2,7%), 23 Чехів (2,4%), 6 Німців (0,8%), 2 Москалів (0,2%). В 19 містах вибрано 343 радних. З того Українців 58 (17%), Жидів 203 (60%), Поляків 70 (20,5%), Чехів 2 (0,6%), Москалів 12 (2,6%).

НОВИНКИ.

Який буде місяць серпень? Метеорольоги кажуть, що серпень буде подібний до липня: по більшій части теплий, з бурями. Є важні побоювання, що будуть бурі і гурагани. Ці побоювання відносяться до днів від 11—15 серпня, а відтак від 22—25 серпня. А найбільш критичним покажуться 25 і 26 серпня (бурі і зливи). Перша половина місяця буде гарніша, ніж друга. Під кінець місяця буде хмарно і дощисто.

Гураґан на Україні. Над Одесою пройшов гураґан такої сили, що виривав дерева з корінням. В богатьох будинках зірвано дахи. Згоріло богато фабрик. Кілька наполовів буря зірвала з якорів і кинула на море. Такий самий гураган нищив Дніпропетровськ. В околицях Харкова обірвалася хмара, затопляючи богато сіл.

Малолітний вирод — бандит. В Майдані сінявськім 13-літній Семен Олех насилував і замордував 64-літну Катерину Ганас.

Вбивство і грабіж. В Молошковичах (пов. Яворів) невідомий бандит вбив 60-літну Катерину Поляк і зрабував її 105 долярів.

Новий землетрус в Палестині. Землетрус в Палестині повторився. Дуже потерпів Єрусалим. Три тисячі домів ушкоджених, а 600 знищених. Жертв в людях начислюється на 500 душ.

Дорослі вчаться ліпше ніж діти. До пятьдесятого року життя ніхто не повинен думати, що йому, чи їй, вже пізно вчитись і що вже трудно чогонебудь навчитись. І навіть по пятьдесятому році життя ще не пізно. Є люде, котрі ще і на старість можуть всього навчитись. Єдина перешкода, то власне часто ліпше та думка, що вже пізно братись за науку. Але думка та зовсім безосновна. Не давно роблено пробу навчання — того самого — з двома групами людей. В одній зібрано осіб середнього віку, пересічно 42 літ, в другій молодих, пересічно 22-літних. В обох групах були люде неосвічені і навчання обіймало предмети початкової школи: читання, правопис, аритметику, а теж одну чужу мову. Показалось, що старша група вчилась майже в двоє швидше, як молода, а обі групи вчилися швидше аніж середно своєїні 12-літні діти. Такісамі проби роблено у вечірних школах з навчанням альгебри, природознавства, а теж із навчанням стенографії, писання на машині і деяких ремесел. І всюди висновок був менше-більше той самий: здатність до науки збільшується ступнево приблизно до двадцятого року життя. Декілька літ потому вона лишається в тійсамій силі, а ще далі починає слабнути, але дуже помаленьку, який один відсоток на рік. Головна причина, чому дорослі люди вагалі мало вчаться, це не недостача здатности чи то „застара голова", а не охота до науки, чи то наготи, чи вперта і безосновна думка, що вже запізно.

Катастрофальна слива в Югославії спричинила великі шкоди. В Боснї і Герцеговині повстав великий пожар лісів. 150 родин залишилося без даху над головою. 90 осіб згоріло. Шкода виносить около 10 мільйонів динарів.

„Він думав, що це Жиди!" В Ярославі йшли вулицею студенти. Йшли спокійно, аж ось напроти йде капітан і лає їх за те що не розступилися, каже: псякрев, кудлаче! Один з студентів звертає йому увагу, щоби числився зі словами. На це капітан замахнувся кулаком і вдарив його в живіт (хотів вдарити в лице). Опісля витягнув шаблю і повалив другого студента на землю. Грозив і револьвером. Вкінці покликав сержанта, який припадково переходив і приказав вилеґітимувати студентів. Повстало збіговище. Хто зна, чим булаби покінчилася ця авантура, якщо капітан не відійшов. Та студенти не вдоволилися цим. Пішли за ним і зажадали, щоби подав своє імя. Тепер вже зніяків войовничий капітан, оправдувався, мовляв — він думав, що студенти є Жидами.

Професор-шовініст і второпний ученик. Ярославська гімназія славна добором вшехпольських професорів. Один з цих шовіністів при вступнім іспиті до гімназії не міг зорієнтуватися з виглядку ученика, якої він народности (а це при іспиті у вшехпольських педагогів має своє значіння!), тому спитав ученика, якого він віроісповідання. Второпний ученик відповів: християнського! Цею відповідю замкнув педагогови уста. При іспиті не вільно питатися про національність ученика, тому вшехпольський професор запитався посередно. Але графин на второпного хлопця.

Небезпечна вода. Влітї небезпечно пити воду з тих керниць та джерел, що при дорозі, а хочба десь у лісі чи в полі, коли вони біля рухливого гостинця. Змучена та спрагнена людина часто напється якоїбудь води. Вода в природномучистії, холодна й примальная, та проте для здоровля небезпечна. По вигляді ні по смаку не пізнати, яка вона. Коли джерело неглибоко або в пісковому ґрунті, то в ньому набирується вода з дощів. Ця вода помаленьку просякає в ґрунт і стікає до джерел та керниць. Просякаючи через землю, вона чиститься, але дрібнісенькі бактерії всетаки в ній остаються, хиба що почва дуже густа або що вода стікала дуже довгі й далеко. Та не тільки дощева вода, а й усяка нечистота з калюж і ровів може зайти до джерел і керниць, якщо вони відповідно не обмуровані і не захоронені. Вона пройститься з усяких густих метерій та осаду, але чи в ній не лишились бактерії та зародки яких слабостей, того ні на око ні на смак не пізнати. Тому всякий стомлений та спрагнений мандрівник повинен перемогти в собі спокусу і підождати, поки зможе заспокоїти спрагу водою з безпечної керниці.

Японський лікар відкрив причину „єгипетського запалення" очей. Др. Гідейо Нагукі, який свого часу відкрив бакцилі, що викликують недугу скаженини, а також причинився до розкриття бакцилів жовтої пропасниці і сифіліса, найшов тепер бакцилі, що викликують недугу очей, відомого під назвою „трахома". Цю недугу називають теж „єгипетським запаленням" очей. Вона заразлива і дуже трудно її вилічити. Тепер, після відкриття бакциля цеї недуги, легко буде найти лік на неї, чи то такий, що вбиватиме бакцилі, чи такий, що через защіплення поможе самому організмові людини витворити складники, що поборюють цю недугу.

Жидівська преса. Всіх жидівських часописів на світі (денників, тижневиків, місячників) є 4000. Друкуються вони в 30-ти мовах. З того в жидівській мові друкується 1500 часописів, в єврейській 650, в німецькій 550, в англійській 500, в російській 200, у французькій 100, в еспанійській 110, в польській 50, в угорській 50, в голяндській 50, в румунській, арабській та італійській по 30. Величезна скількість жидівської преси на чужих мовах — це тайна жидівських впливів в світі. А треба тямити, що в додатку богато Жидів працює в редакціях нежидівських ґазет.

Підземний льох в Київі. Перед головним собором Печерської Лаври провалилася земля. В провалі відкрито підземний льох, що належить до найстарших віків. Це показують численні находки в ньому.

Жебрак нажебрав 65.000 долярів. В Ню-йорку відбулася судова розправа за спадщину по ірляндському жебракові Джані Армстронґ. Він жив до смерти з жебрання. Помер в 1925 р. в 96-ому році життя, залишаючи 65.000 нажебраних долярів. За спадком вломинається 15 свояків покійника. Між ними є Елла Слови, яка годувала старого через 8 літ перед його смертю.

Бандити пострілили бандита. В Делятинщині члени розбійницької шайки виманили зі столи одного зі своїх членів Івана Авраміюка і пострілили. Причиною були грошеві непорозуміння. Авраміюк належав одночасно до двох шайок. Тепер він в шпиталю в Станиславові.

Бурі, повені і спека. Велика буря навістила Канаду, головно околицю Онтаріо. Найбільш потерпіли засіви пшениці. Шкоди обчислюють на 15 мільйонів долярів. — В Китаю в провінції Гонан підчас повені загинуло 1000 людей. — Американські лікарі ствердили випадки божевілля, спричинювані спекою. В Нюйорку спека доходила до 46 степенів Цельзія в тіни. В західних частинах Зединених Держав було сорок випадків смерти від сонішного удару. В Европі і в Америці шаліли бурі, получені з великим виладовуванням електрики, спричинюючи пожарі. Найбільший пожар мав місце на східній границі Канади на новофундлядським острові. Там підчас бурі занялися ліси, огонь обхопив місто Jones з пристанню. Згоріло 30 кораблів. 150 всіло втекти на вільне море. — В Атенах і в цілій Греції панує спека, якої не тямлять від 1868 року. В тіни пересічно 52 степені Цельзія. Чужинці втікають з Атен. Спека навістила теж Болгарію. — У Франції шаліли онодї гураґан. Великі шкоди зробив в місті Тарб. В самій електрівні є шкоди на кілька мілйонів.

Через недостачу заняття. В Самборі 20-літня кравецька ученица Михалина Калимоняк випила отрую. На цей розпучливий крок рішилася вона, як каже, тому, що не могла найти заняття. Нещасну відставлено своєчасно до шпиталю і є надія вратувати її.

Мачоха, поле і пасерб. Старому Герасимови (69 літ) з Вишенки захотілося молодої жінки. Хоча діти від першої жінки противилися, старий оженився. А молода жінка захотіла, щоби старий Герасим записав їй якнайбільше поля. Звичайно старий чоловік слухає слова молодої жінки. Так і в цьому випадку. Герасим постановив коштом сина Романа вволити волю жінки. Уневажнив попередний запис і записав молодій жінці 5 моргів. Між батьком і сином прийшло до бійки. Син побив батька і за це дістав місяць тюрми з завішенням кари на пять літ.

Виродна мати. Марія Ванчук в Яремчу хотіла отруїти неплюбну дитину. Тому всипала отруї до молока, яке мала випити дитина. Та молоко скоштувала нянька, а ствердивши, що молоко не добре, вилляла. Нянька занедужала. Лікар провірив молоко і ствердив, що в ньому є отруя. Таким чином вийшла справа на верх і вирідна мати відповідатиме перед судом.

Що буде з землею? Професор кембріджського університету Hadane в статті в одному журналі висловлює здогади, як буде виглядати земля за 40 мілйонів літ. Він каже, що за 5 мілйонів літ людство осягне найвищий степень добробуту. По чотирох мілйонах літ сонце стане щораз більше тратити свою енергію. Люде будуть ратуватися технікою, яка дійде до великанських висот. Сонішне тепло станеть заступати штучним. Відтак виринe ідея перенестися на планету Венус, яка до того часу остигне і придаватиме землю в теперішній добі. А таке перенесення людського роду на Венус буде можливе, бо — як сказано — техніка дійде до відкрить, про які ми сьогодня і мати не можемо.

З дебрах найбільшого польського маґната графа Замойського, в селі Станиславові (біґорайського повіту) прийшло до сутички за громадське пасовиско між селянами і лісовими сторожами графа. Битва йшла по всім правилам. Тяжко ранений один з побережників.

Фотоґрафовання в желудку. Один німецький винахідник зробив фотографічний апарат, яким можна протягом квандранса зробити 14 фотографій в желудку. Цей апарат малесенький. Його без трудности запускається до желудка. Він матиме велике пристосовання в лічению желудкових недух.

100.000 долярів за рукопис славного американського поета Едгара Поеґ заплатив недавно на лицітації один богатий Американець. Є це рукопис преґарної поеми „Круки". А Пое сто літ тому назад помер в страшній нужді.

Нові книжки.

Автори, бажаючи, щоб їх твори були на цім місци оцінені, мусять прислати два примірники книжки.

Евген Рудий: **Наука про народне господарство.** Популярний виклад о народньо господарській діяльности. Мукачево 1927, стор. 52, малої 8°. — Автор, як подає у вступному слові, старався „зробити книжку приступною для селян, головно для провідників українських кооператив". Самим своїм малим форматом сталаби книжочка дуже приступною для організаторів кооператив, але в змісті книжки належалоби чимало не то доповнити, але ще більше сразити, щоби книжка стала популярною і приступною. Автор не уложив матеріялу в одну звязкову цілість, а перескакує з одного обсягу в другий, без найменшого навязання до попереднього. Та при тім послугується прикладами зовсім незнаними нашим селянам. Автор говорить про удержування і оцінку обороту після вияснення життєвих потреб, не згадуючи нічого про обмін, товар, поділ праці і т. п. Говориться про „меркантилізм", що можна було поминути. Вияснення капіталу не то що не ясне, але і неправильне. Капітал не є „господарські добра, які служать до заспокоєння людських, життєвих потреб", бо сам автор твердить, що „абіже, яке лишив (господар) для власного ужитку, вже не є капіталом, бо він його сконсумує", або таке: „кравець вже є сам капіталом" (стор. 19). Дальше обговорює автор підприємства, всякого рода спілки, кооперативи. В розділі „Кооперативи" каже: „число членів в кооперативах може бути так само ограничене або неограничене". Кооператива з обмеженим числом членів є явною спілкою а не кооперативою, бо кооператива тим саме ціна, що в ній число членів необмежене, є організацією праці а не капіталу, будується на свободі і солідарности членів. Мильне є твердження автора в розділі: Конкуренція, що продавець не хотячи допустити до надмірного вивиску, опускає ціну на своїх товарах". Цей продавець саме в цілі збільшення вивиску старається, бо знижкою ціни хоче побити конкурента, а відтак сам диктувати ціни так, щоби мати як найбільші зиски. Мильне і неясне є вияснення гроша, бо є помішане з поняттям монети. В додатку повинен був автор подати попри ціні свої уваги також і висновок зі свойого викладу про народне господарство в напрямі користи з економічної господарки, яка принеслаби добробут народови і запевнила життя грядучим поколінням через відповідне зорганізовання народної господарки (економічної політики). Бракує в тій книжочці дуже важна частина народнього господарства: про консумцію. — Суспільности потрібна популярна книжка про народнє господарство, але щоби була ясна, в льогічній звязи і обіймала всі галузи народного господарства з підчеркненням моментів, які безпосередно доторкають український нарід, як заробіток, ґрунтова рента, консумція і т.п. Інж. Л.

НАДІСЛАНЕ.

За надіслане Редакція не відповіда

Гр. кат. Уряд парохіяльний в Яворі над Стриєм п. в місци пошукує особи, самітної, вдовиці по священику в віці літ 40 до заряду дому і варення, зараз.

Віднайму оден великий покій при улиці Щитовій ч. 4 з осібним входом. При тім можу дати ціле удержання. — Олександра Кишакевичева.

Хтоби знав, де є Осип Оробко, котрий служив в 1919 році в Заліщиках при граничній сторожі, потім прилучився до Козаків „Запорожської Січи", з котрими виїхав з Заліщик до Чорткова в маю 1919 року. Від того часу не давав про себе жадної вістки. Його товариші з „Запорожської Січи": Свирид Калименків, Хведір Кіктенко, Сидір Третяк Іван Шаповал і Гриць Тонколіженко. Хтоби з них знав і взагалі хтоби знав, де він є, живий чи убитий, прошу ласкаво повідомити, на адрес: Михайло Оробко, в Кулаківцях п. Заліщики. Часописи з Великої України прошу о передрук.

За редакцію відповідає Степан Навроцький. З друкарні Кнолера і Сина в Перемишлі.